

—Լեւոնի ձեռքով զաղէթաւորներն մուկապիւրի մահաւորութեան աւերակը թէյլկրաֆնամենին սուրէթի թէյլէմէսի տիր :

Վիտին բէնճչէմպի 21 յուլիս Սալը կիւնիւ (յուլիս 18) Սըրպ ժէնըալը Լէյանէն 18 թապուր ասաքիւր վէ 16 բարէ թօր իլէ Զախարտան չըգըպ, վէ եանտան պիր հարէքէթտէ պուլունարագ, Օսման բաշանըն թութ մուշ օլտուղու մէվգիւի արգատան զապթ իլլէմէք իսթէմիլ տիր : Օլ վազըթ Օսման բաշա 12 թապուր նիգա միւնէ վէ 2 պէօլիւք սիւարի ասաքիւրի վէ 3 պաթարեա թօր իլէ իլլօր օրտուկեանընտան չըգարագ, չիտտէթ իլ Սըրպըլար իւզէրինէ հիւճուժ իթ միլ տիր : Ուստի ասաքիւրի Կաճանի Աճէտ բաշա զօմանտաւըյա օրտու կեանտան ումուճէն գըեամ պիրլէ, Սըրպ զօլունա գարըք եէնի պիր հիւճուժ տաշա վազը օլմուշ տուր :

Պու էանտէ Զաղըլ բաշա պիր մըգտար ասաքիւր իլէ Ասլիւտէնէ կէլէրէք, Սըրպըլարըն սաղ թարաֆընա հիւճուժ իթմիլ, վէ պու սուրէթիլ օ կիւն մուհարէպէնէ խիթամ վէրիլմիլ տիր : Պու մուհարէպէնէ Սըրպ ասաքիւրի թարաֆընտան պէօլիւք պիր մուհարէպէնէ վուգու պուլուպ, ասաքիւրի մէրգուճէ 1600 նէֆէր, 5 թօր, 2 մուհիմմաթ արապաք վէ պիր խալիլ գարապինա վէ էլպիսէ թէյլէֆաթ վէրէրէք, 2ուգաեա չէքիլմիլ տիր : Օրտանըլար տիւշմէնտէն պիր մըգտար էսիր ալաքըլար կիպի, քէնտի թաւաֆըլընտան տախի պազը թէյլէֆաթ վիւրմիլ տիր : Թէյլէֆաթ մէգքիւրէնին մըգտարը բէմիսի 150 չէհիտ վէ 200 մէճրուճ տուր :

Տիւն (եանի չարչէնպի) ալէսէպաշ իսթապուր իլէ Զաղըլ թօրտան միւրէքէպ պիր ֆըրգա Սըրպ ասաքիւրի, Ասլիւտէնէ իւշ սաաթ ուզաքըլտա վազը Բագօվիյանա տօղու հարէքէթ իթմիլ տիր : 150 նէֆէր թէյլէֆաթ վիւրէրէք, սայընա աղ օլան վէ միւրալայ ձէլալ պէյին թաշթը գօման տաւընտա պուլունան ասաքիւրի բէտիֆէի չաշանէտէն կէրի սիւրիւլմիլ տիր : Պու մուհարէպէնէ Օսմանըլար թէյլէֆաթ 50 նէֆէր չէհիտ վէ մէճրուճա պալիլ օլմուշ տուր :

Պու սապաշ (բէնչէնպի) միւրալայ չաան պէյ թուճա իւզէրինտէ վազը Նօվօգէլտա պիր ֆըրգա Սըրպըլար իւզէրինէ հիւճուժ իթմիլ, վէ Սըրպըլար մուհարէպէն օլունուպ, գաթը ու թէյլէֆ իսթմիլ տիր, եալընը 40 նէֆէրի վաթօր իլէ նէհրի կէլիպ, էֆլաք գըբըրընա իլթիճա իթմիլ տիր :

—Տիւնքի ճիւճա սէլամըրը բէսմի ալիսի, Պէշիկթա ճալիի չէրիֆին տէ իճրա օլունուշ տուր :

—Սաաթաղամ հաղթէթիւրի բէնչէն պիս կիւնիւ մէվգըյի մուհարէպէնտէն ալաքըլ թէյլէկրաֆնամէյլ իւզէրինէ, տէվլէթու գաթտան բաշա, թօրտանէ միւշիւրի տէվլէթու Բիզա բաշա, վէ սէրապէր գալիպապ մէվլէթու Բէտիֆ բաշա հաղթէթիւրի իլէ պէրապէր Պապը Ալիսէքի թէյլէկրաֆնամէնէ կիտէրէք, խալիլ վազըթ տէվլէթու Սէրապէր բաշա հաղթէթիւրի, վէ տիկէր ասաքիւրի չաշանէ գօմանտաւըյա մուհարէպէնտէ կիւրիլմիլ տիր, վէ օրտան չըգըլարընտա, սայիր պաղը վիւքէլայի ֆիլիսամ հաղարաթըյա պէրապէր ագտը մէվլէթ իթմիլ տիր :

—Տուրալի տէվլէթ բէյի տէվլէթու Միտհաթ բաշա հաղթէթիւրի, պիր

աղ նաաթաճ պուլունաղըլարընտան, բէնչէնպի կիւնիւ Պապը Ալիսէ կէլէմէմիլ տիր :

—Կէլէն կիւն էտիրնէնէ աղիմէթ իտէն տէվլէթու Բեանի բաշա հաղթէթիւրի, չէհրը մէգըրիւրէ վիտուլէրիլէ պէրապէր պիր գօմիսթօն թէյլէթիլ իտէրէք, պաղը ուլղունուղ հարաքաթտա պուլունուշ օլան պիր թագըմ կէօնիլլիւլէրին մուհարէպէնտէ միւհարէպէնէ իլլէմիլ տիր :

—Պէյրուճտան ճէլպ օլունան ֆէրիգ սաաթէթու Մահմուտ Համիլ բաշա հաղթէթիւրի, պիր ֆըրգա գօմանտանըլընա թալիին օլունարագ, պու կիւնէրտէ մէվգըյի հարպէ աղիմէթ իտէնէք տիր :

—Երբըր ասքէրինին իլէ կէլէն ալալը, տիւն Պէհէրա վէ Ֆաեուժ վէ Տէգհիլէ վաթօլարըյա Սէլանիլէ իլլամ օլունուշ տուր :

—Վիլէնանըն Բիշա զաղէթաւոր Սըրպըլար ասաքիւրին մուհարէպէնէ պալաւաթըլարը վազըթտան թա ալաֆընկա յուլիս 7 սինէ գաթար վազը օլան մուհարէպէնտէ պէրիլէ հաղթէթտա պէր վէճհի թիլ մուխթասար մալիւմաթ վիւրմիլ տիր :

«Յուլիսին իւրինէ կիւնիւ Սուրբօլապտա պիրինէն տէֆա թօր սէտաթը իլիտիլի, վէ Նիլ իլէ Սըրպ հուտուտու արաքընտա վազը Տուտուլիլ վէ Սէլէնիլա նաճ գարիւնէլը միւրալայ Նօվա նօվիլ թարաֆընտան զապթ օլունուտ : Այնի կիւն Զախար եաղընտա միւրալայ Լէյանէն իլէ Օսման բաշա պէյնտէ պիրինէն մուհարէպէն վուգու պուլուպ, Սըրպըլար պու մուհարէպէնտէ մալիւլ օլունուտ Յուլիս 3 տէ ժէնէրալ Զէրնալիլէ Պապինա կիւլաթտա Օսմանըլար պաթարիլարը զապթ իթմիլ : Յուլիս 4 տէ Զախար գարըլարընտա իլիտիլի, իլիտիլ մէվգըրտան ժէնէրալ Բանգօ Ալիմիլ Տըրիտան կէլիպ, Պէլիսանա տօղու եւրիւմիլ տիր : Միւրալայ Նօվա նօվիլ Բօրգօթիլէ իւզէրինէ հիւճուժ իթմիլ իտէն, թէյլէֆաթ աղիմէ իլէ կէրի սիւրիւլմիլ տիր : Յուլիս 5 տէ Բանգօ Ալիմիլ Պէլիսա եաղընտա եալընըճա մուհարէպէն իթմիլ տիր : Յուլիս 6 տա ժէնէրալ Ժաղըն կիւտնիլա իւզէրինէ վազը օլան հիւճուժ մուլաֆֆադիլէթ թէպ իթմիլ տիր : Միւրալայ Անիլի, Բաշապտա պիր մուհարէպէն իթմիլ, լալին նիւնէթինէ եանի Նէհր Բաղարա վաթը օլանա մըշ տուր : Այնի կիւն Պէլիսանըք եաղընտա պիր մուհարէպէն օլմուշ, ֆաթաթ պուլունուտ նէթիլէնի չիւրէլէլի պուլունուշ տուր : Յուլիս 7 տէ Զախար գարըլարընտա մուհարէպէն ճէտիտէ գուհուրա կէլիլ տիր :

—Թէլէմին օլունուտուճա կէրէ, տէյթ Բօրէսթօնտան Բօլիլթիլ տը Վիլէն զաղէթաթ, բընն Նիգօլա վէ մալէթինտէ պուլունան բէյիլէր սահիպ տիրաեթ վէ մալիւմաթ տէմէր տէ, երի իլիլէր : Տու իտուտա, պիր չօղ լիաղաթը Բուս գապիլթիւրին Գարաւաղա մուլաթըլթիլ թաստիլ օլունուշ տուր : Իմարէթի մէվգըրի բէնիլ քիւլիւք օրտուտ 10,000 Գարաւաղըլ, 6,000 Հէրսէթիլ, վէ հէր թարաֆտան կէլիլ օլան 3,000 կէօնիլլիւտէն միւրէքէպ տիր : Զէթիլնտէ թապ օլունան քիւլիւք պիր զաղէթաթ մուլապիրի Բօրօվիլ, սըր քաթիլա մաղաւմնտա բընն Նիգօլա երիֆաթ իլլէմէք տիր : Վէ մէվգըլար զաղէթաթ մուհարէպէնտէ աղ չաաթ գաթար

տան թաթիլ իտիլմիլ տիր : Մէյլէնտի կիւնէ կէրէ, Բուսա իմէրաթօրուն սէրալ գաթըլարընտան պիրի, էյրէթի խաթաֆանէլէրէնէղարէթ իթմէք իւզըլէ Զէթիլնէնէ վաթը օլմուշ, վէ մալէթինտէ խաթաֆանէլէր իլին պիր թագըմ մէմուր վէ խըզմէթիլէր իլէ, ալէաթ վէ էտէվաթը ճէրրաշիւնէ կէթիլմիլ տիր :

—Մահը հալին 13 իւնտէ Գլէք եաղընտա վուգու պուլուն մուհարէպէնտէ, պաղը Օսմանը վէ Գարաւաղըլար ասքէրիլի Ալիմիլ հուտուտու կէլիլ օլունուղըլարընտան, սիւրալարը ալընարագ Բակիւզաթա հապս իտիլմիլ տիր :

—Գաղաթը զաղէթաթըն Տէլիկրաւա Սըրպըլարըն օրտուկեանէն տա պուլունան մուխալիլիտէն ալաքըլար մալիւմաթ կէրէ, չիմտիլէ գաթար օլունան մուհարէպէնտէ քալըն սուրէթիտէ գուհուրա կէլիլ, վէ թէլէֆաթը քիւլիլէնէն մուհարէպէնտէ, վէ օրտա հիսապ իւզըլէ, մուհարէպէնտէ իտէն Սըրպ ասաքիւրինտէն տէրթտէ պիր գըսըր մուհարէպէնտէ իտիւրա իտիլմիլ տիր : Մուխալիլի միւմալիլէյհին հիսապընա պաղըլըր իտէ, Սըրպըլար թարաֆընտան վուգու պուլուն թէլէֆաթ տէրթ պէլ պինէ պալիլ օլմուշ տուր :

—Տիւնքի Լէվիլիլ ձեռքով զաղէթաթընտա աթիլտէթի թէյլէկրաֆ հաթաթիլէրի օլունուշ տուր :

Վիլէնա 14 յուլիս Մէյլանը մուհարէպէնտէն ալընան սօն խապէրիլէ կէրէ, Սըրպըլար թիւմօք նէհրինին սաղ գըբընտաքի Օսմանըլար արաղիսին թալիլէնէ իթմիլ տիր :

Ապալիլ Գլէրիմ բաշա Սօֆիաթա պուլունուպ, մուհարէպէնէ պալաւաղըլարընտա իլիտիլի, իլիտիլ մէվգըրտան ժէնէրալ Բանգօ Ալիմիլ Տըրիտան կէլիլ, Պէլիսանա տօղու եւրիւմիլ տիր : Միւրալայ Նօվա նօվիլ Բօրգօթիլէ իւզէրինէ հիւճուժ իթմիլ իտէն, թէյլէֆաթ աղիմէ իլէ կէրի սիւրիւլմիլ տիր : Յուլիս 5 տէ Բանգօ Ալիմիլ Պէլիսա եաղընտա եալընըճա մուհարէպէն իթմիլ տիր : Յուլիս 6 տա ժէնէրալ Ժաղըն կիւտնիլա իւզէրինէ վազը օլան հիւճուժ մուլաֆֆադիլէթ թէպ իթմիլ տիր : Միւրալայ Անիլի, Բաշապտա պիր մուհարէպէն իթմիլ, լալին նիւնէթինէ եանի Նէհր Բաղարա վաթը օլանա մըշ տուր : Այնի կիւն Պէլիսանըք եաղընտա պիր մուհարէպէն օլմուշ, ֆաթաթ պուլունուտ նէթիլէնի չիւրէլէլի պուլունուշ տուր : Յուլիս 7 տէ Զախար գարըլարընտա մուհարէպէն ճէտիտէ գուհուրա կէլիլ տիր :

Սըրպըլար, Պոնա վէ Պուլիսարիւթան Խրիսթիանըլարըն քէնտիլիլնէ բէք աղ եարաթ իթմէլէրինտէն տօլա եր չիւքաեթէթ իտիլ տուր :

Պէրլին 15 յուլիս Բէթըրսպուրկտան, պիր մահէլիլ մէվաթտան պուլունա քէլիլտէ օլունան պիր թէյլէկրաֆնամէնէ նաղարէն, Բուսա տէվլէթի բընն Միւրալայ աղ իտիլմիլնէն տալա իւզա կէօնիլէրմէնէ ճէկիլնէ Տէրիսաթաթէթ պիւտիլմիլ տուր :

Վիլէնա 13 յուլիս Յըրանըլ զաղէթաթըն Վիտինտէ Խրիսթիանըլարըն գաթըլ իտիլիլին պիւտիլմիլնէ իտէն, պու հաթաթի պուլունա թաստիլ օլունուտ, վէ թիւլաեթիլ մէվգըլարէ քաթիլնէ պիւտիլմիլ տուր :

Ալիմիլ տէվլէթի Գլէք լիմանըն գաթաթըլ կիպի, Գաթար օլունուղըլարըն տախի գաթաթըլ տուր : Պունուտա պէրապէր պիր մըգտար մուհիմմաթը հարապիլնէն, ձիւնէլա սանճաղըն համիլ օլան վաթօր իլէ նաղ իտիլիլի չիւրէն օլունուտ : Մուխալիլաթն իւշ աթտա պիւլիլ քաթաթ, վաթօր իլէ Գաթար լիմանըն չըգալընը, վէ ալա թէլիլ օլունուտ, սըրըր Գարաւաղա իտիլա իտիլիլ տիր, չիւրէր մէվգըլար սանտըլար ձիւնէլա սանճաղըն հիւմաեթիլնտէ պուլունուշ տուր :

Պէլիսա 13 յուլիս Տիւն Վիտին նաշիլէնտէ Լէյիա նէն, Օսման բաշա իւզէրինէ հիւճուժ իտէրէք, մուհարէպէնտէ աղ չաաթ գաթար

սիւրմիլ, վէ Օսմանըլար կէրի չէքիլմիլ տիր :

Ժէնէրալ Օսթրօվիլ, Օսման բաշան արգաթտա հարալ իտիլ, օրալարը զապթ իլլէմէքտէ տիր : Օսթրօվիլ քիւլիլնէթիլ հալաթաթ վէ պիր չօղ զաթիլէրէ գապթ իտէրէք, Վիտին տիւրալարը ալթընա գաթար իլէրուլմիլ տիր :

Բէթըրսպուրկ, 13 յուլիս Բէյլթաթ միւլաթաթընտա գապուլ օլունան պիւտիլաթըլարընէն հաթաթը մուհիլնէն, Գլէք լիմանը Օսմանըլարա վէ Գաթար լիմանը տախի Սալաթա գաթըլ Ալիմիլաթա տէվլէթի թարաֆընտան գաթաթաթ տուր :

Բակիւզա 14 յուլիս Տիւն Գլէքտէ օրտու գուրմուշ օլան պիր ֆըրգա աթըր իւզէրինէ Բէգօ Բալիլիլ թարաֆընտան հիւճուժ օլունուշ տուր : Օսմանըլարտան 108 նէֆէր թէյլէֆաթ վէ 50 մէճրուճ վուգու պուլունուղ կիպի, 15 նէֆէր տալիլ էսիր թուլմիլ տուր, վէ պու էսիրէլտէն պիր գօմանտան պուլունուշ տուր : Էլգընտան 30 մաթիլ զուհուրա կէլիլ տիր : Միւլթէթիլտէն պիր խալըսըր Գարաւաղըլարըն թաշթը հիւմաեթիլնտէ օլունաթ, վաթալալընա ալթիլ իթմէքտէ տիր :

Գլէք թարաֆընտան պիր մուհարէպէն վուգուլնէն պէլէնիլմէքտէ տիր :

Պէլիսա 12 յուլիս Հիւքիւմէթ թարաֆընտան ալընան խապէրէր, միւհիմմա պիր մուհարէպէն օլունուղըն կէօնիլէրիլար : Թիւմօք իւզէրինէ միւմաթիլ օլունուղ գաթար գուլվիլ մուլալիլնէն սէվգ օլունուտ : Նաղարտան տիւլիլ օլան ժէնէրալ Սթրալիլիլ օլմիլ վէ միւրալայ Տէրսթթէլիլ Տէրիսաթաթէթիլ օրտուտուտան ալթիլ իթմիլ տուր :

Իլի աթտա տուպա տախիմա թուճա օրթաթընտա գարաղըլարը խըտա մէթիլնի իճրա իթմէքտէ տիր :

Բակիւզա 12 յուլիս Պու կիւն Գարաւաղըլար 6 պին քիւլիլ օլունուղըն հաթաթ, Գլէքի զապթ իթմիլ տուր : Ճիւլար ալթը գարիւնէլէր պուլունա իթաթաթ իթմիլ տուր : Բէնն Նիգօլա Մօթար իւզէրինէ եւրիւտիլի կիպի, օրտուտուտ տիկէթ ֆըրգաթ տախի թըպիլնէ իւզէրինէ եւրիւմէքտէ տիր :

Պէլիսա 14 յուլիս Ժէնէրալ Լէյիանէն թարաֆընտան իտիլնէ մուհարէպէն, բէնճչէմպի կիւնիւն եարը կիւնէնտէ գաթար օլունա : Տիւտնէթիլ վազը օլան պիր հիւճուժտան տօլաթը Զախար գարըլարըն տա պուլունան Օսմանըլար մէվգըլարէր գաթարըլար :

Պու մուհարէպէնտէ Սըրպ ասաքիւր վէ Պէլիսա ֆըրգաթ ասքէրիլնէն պէօլիւք չիճաթ իպրաղ իլլէտիլնէ : Ասաքիւրի մէրգուճէ, Օսմանը օրտուտուտն էն ալալարըյա վէ թուճա նէհրիլլէ Տէրիսաթաթէթիլնտէ կէլիլ օլունա խասաթ ասաքիւրի իլէ մուհարէպէն իթմիլ տուր : Զիլը օլունուտա չաան հիւ պիր վուգուլաթ եօգ տուր :

Բակիւզա, 14 յուլիս Օսմանըլար, բընն Նիգօլանըն գօմանտաթ թաշթընտա պուլունան ֆըրգաթ ասքէրիլնէ իւզէրինէ աղ պիր վազըթ թիւլիլնէն ալթիլ իթմիլ տուր : Տէրիլալ վէ Սթօլալ մէթիլնտէրինի վէ Գլէք գաթաթըն թէրէք իթմիլնէր : Գարաւաղըլար պիր թաթըլալաթ, մուհիմմաթ, գաթիլնէ 50 ինէք, 400 օլունուշ, վէ Գլէքտէ Բէթ

թօր զապրիլ իմտիւր :

Օսմանլիւրար հայէա Մէթրօքիանա իմթիհ քեամ վերմէ քտէ օրուպ, օրատա մուհարէպէ իմմէ քէ քեարընտա տըր-լար :

Վիեննա, 14 յուլիս
Վիեննա վէ Բէթըրպուրկ գապի-նէթօլարը, Բէյլիթաթ միւլադաթընըն նէթիհէլընի տիկէր մուադգամ տէվ-լէթլէրէ թէպլիդ իյէտիլէր :

Պօսնատան ալընան խապէրէր, վի-լանէթի մէղ քիւրէնին Ավաթըրիանա իւ-հադ օլունմար իչին պիր մէյլ կէօս-թէրիտիկինի պիւտիլիօրլար, Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, եագընտա չու-հալ Վիեննա վէ Տէրիսատէթէ պէ-եան իտիլէնէ քիմիլ :

Թէնէրալ Ինեաթիհէֆ հաղըթ-էրի բաղար կիւնիւ Տէրիսատէթէն Լհարէքէթ իտէնէ քի տիր :

Մէթիլի միւլարիլէյհ Բուսիա իմբէ-րաթօրու թարաֆընտան չաղըրըմիշ օլունպ, էկէր ալըրըմըղ մալիւմաթ սահիհ իտէ, իմբէրաթօրու միւլարի-լէյհ Թէնէրալ Ինեաթիհէֆ իւէ Տէրի-սատէթէ վէ տէվլէթի Ալիէնին սա-յիր ճիհէթլէրի աշվալի հադգընտա միւլադաթ իմմէ ք աղըրսինտէ տիր :

Թէնէրալ Ինեաթիհէֆ հաղըթլէրի-նին զայպուպէթի իւշ հաֆթա սիւրէ-ճէ ք տիր :

(Գուրիէ)

—Մամնուսիյէ պէեան իտէրիդ քի, Փախաղեան սատտէթիւ Գէորդ Էֆէնիսին հարէմի միւլթէրէմիլէրի իֆֆէթլու Ուստիկ հանըմ թարաֆըն-տան, մուհարէպէյի հաղըրէե եա-րալը օլունյար իչին, 2000 ատէտ էճ-նաա եարա պաղարը իւէ, 20 օգգա տախի թիֆթիկ, Պապը սէրաաքէրիտէ պուլունտն գօմիսիօնը մախսուընա ի-թա օլունմուշ տուր :

ԵԱԼԱՆՃԸ ՂԱՁԹԱԼԱՐ

Պիլիմ տգէտ վէ եալանճը զաղէթա-լարըն, էհալիմիդէ, էօյլէ զաղէթալա-րըն, նէ աեարտա չէյ օլունգալըրըն անլաթըրարադ սաղընտըրմադ նիյէ-թիլլէ, կէչէն կիւնլէր եալընը պիր գալ աոտէտ գօճա գօճա, վէ թաղէ թաղէ եալանլարըն, սըրաաքլա պիւ-տիրմիլ իտիլ :

Ալ գալալըյը կիւր ախըրա, եաղը-րը օլան գօճունտուն ֆէհպաաընճա, պուլնլարտան պու կիւնլէրտէ եալանճը-լըգտա բէք շէօհլէթ քէսպ իթմիլ օլան պիր տգէտի, մէղ քիւր եալանլարտան հիշ պիրլինի ճէրհ իտէմէտիկինտէն, կիւնա պիղէ ճէվապ վիրմէյէ չըգըշ-մըշ, վէ կէչէն հաֆթա, Հասունիսթլէր իւէ Անթիհահունիսթլէրէ, արթըգ պօշ իտտաա վէ մուաղաղարտան վաղ կէ-չէրէք, իթթիֆադ վէ մուհապպէթ իթմէլէրինի նասիհաթ նիյէթիլլէ եաղ-մըշ օլունտուղունա պէնտէ ճէվապ օլա-րադ, գօճա գալընա վէ թէքմիլ տը-գէտճէ պիր պէնտ եաղմըշ տըր :

Մէղ քիւր տգէտ զաղէթանըն էֆ-քեարը խաֆիէսինճէ, կիւնա պիղ, մէղ քիւր պէնտիմիլլէ, վաղթիլլէ, Հա-սունեան էֆէնտի հաղըթլէրի ալէյ-հինտէ եաղաղալըրմըղա գալըն ամէլ ու հարէքէթ իթմիլ իմիլ :

Էօյլէ պիր տգէտէ, օլ պապտէ ճէ-վապ վէրմէքիկէ աալա թէնէղլիլ իթ-մէէնէնէկիմիդէն, եալընը չունու խա-պէր վիրիլիդ քի, պու եալանճըլըգ զաղէթաաը, հալէա եալանլարընա, վէ գուլուգլու պուլնուղու եալանլարընա, ութմանադ վէ արլանմադ նէ օլունտու-պիլլէնէրէք, տէվաթ իյէմէքտէ, վէ

քէնտի կիպի տգէտլէր տախի, օգու-եուպ ինանմագտա վէ ալտանմագտա տըրլար :

Մէղ քիւր զաղէթա իմիլնէ պիլլէ չա-եէթէ օլունտան եալանճըլըգ վալա-գաաը, չարչէմպիհ կիւնիւ գօճա պիւր եալան տահա եուվարալմըշ իտէ տէ, բէնճէմպիհ կիւնիւ լաղըմ կէչէն թէք-տիրի իշիթիլիլլէտէ, ալանքի կիւն թէօպպէ տէյերէք, կէրի ալաղըլըղա մէհպուր օլունշ տուր : շէօյլէ քի, Ձէյ-թունտա, օրանըն գալմագալմը, խըտ-մէթլինտէ պուլունտան պիր Հայը էօլ-տիրտիկիւնտէն, կիւնա էհալի աեաղա գալմըշ իմիլլէ հալպուքի, տիւնքի եաղ-տըրընա կէօրէ, պու հալաաիտէ եան-լըշ վէ միւլաղաղա վար իմիլ :

Եանլըշ տիւղէթմէք, հէմ հէր զաղէթանըն պօրճու տուր, վէ հէմտէ պիր իֆթիլիտա տըր, լաքին, պուլնտա չու ֆարգ վար տըր քի, պու զաղէթա, պու գաաաըն տախի պիլմէնէնէք տէ-րէնէտէ տգէտ օլունտուղունտան, օրթա-լըյը եալանլար գօգուտուլա գօգու-տուպ գօգուտուպ կէչմէքտէ տիր : պէ-րէքէթ վէրսինքի, պու աեֆա, Մաթ-պուլաթ միւտիրիլլէթի պէհիլլէնէթի թա-րաֆընտան իշիթիլիլլէ թէքտիր իւղէ-րինէ աիւղէլթմէքիկէ մէհպուր օլունշ տուր :

Պու զաղէթաճընըն թալը ու հարէ-քէթի, քէնտի եաղաղալըրընա բէք մուվաֆըգ տըր, կէրիտէն եէօրիլիւ-չիւնիւ կէօրէն, նէ ճահիլ օլունտուղուն-անինտէ ֆէհմ իտէպիլլէր : շէօյլէ քի, էկէր միւլթլէր օլաա, բաթի կէլտիկինէ, «պիլլիլլիլլէն, պէնտէ զաղէթաճընաթ» տիլլէրէք, տիլլանէ կիպի կիւլիւպ սէ-վինէնէք տիր :

Պու տգէտ աաաթ հիշ տիւլիւնէմէ-միշ տիր քի, պիր էհալի իչին, աեաղ-լանմըշ տըր, տիլլէրէք եալան սէօյլէմէք, նէ գաաաթ խէթալը վէ մուլաթարա-լը շէյ տիր, վէ աեաղլանմաղըլը իչին նէ պիլլիւք սէպէպ, թահիլք, վէ գուարէթ լաղըմ տըր, վէ Ձէթմուշու-լար իտէ, չալըշ պիր էթմէք բարա-սը չըգարմաղըլըտան պաղա պիր շէյ տիւլիւնէմէքիկէ պօրճու, միւլթմաճ, վէ միւլթմէթ տիր տէյիլ տիրլէր :

Պու եալանճը զաղէթանըն սէօրիւնէ կէօրէ, իրիթիլիլլէր իւէ Հայլարտան (կիւնա Հայլար իրիթիլիլլէն տէյիլ իմիլ-լէր, գէվգէք . . .) պէշ պին նէֆէր, իսթանպուլ իչին զալթիլլէ եաղըլաճադ իտի : եալան :

—Միլլէթիմիլլէ պիր գալ եալանճը զաղէթալար պուլունտուղուն կիպի, պիր գալ թանէ տախի միւլթմէքիկէ, վէ տի-լէնճի զաղէթալար պուլունտուղուն տըր-էվլէրէլլէ հէր կիւն եալանլար իճաթը-նա չալըշ տըրալը, վէ քէնտիլլէր կիպի ճահիլլէրէ ալաաաաղադ կէչինտիլլէ-րի հալտէ, տիկէլլէրի տախի, էօթէ-յէ պէրույէ, սէֆիլ աաաղըլըրա, վանքլարա, վէ չօրպաճըլարա մէքմուպ-լար եաղըլա, եալան գօրգուլար վէ իւ-միտլէր վիրէրէք, վէ պուլաաա կէչէն վարդապէտ, եպիսկոպոս, վէ սայլը մէսնէտաալանըն էթրաֆընտա տօլա-չարադ, վէ աաաաթ կէօրէ, քէգա-լիք գօրգու վէ եալաաա իւմիլլէր վէ-րէրէք, եա զաղէթալարըն սիւրմէք-լիկէ, վէ եալաաա ալըգտան պիր եօլ իլէ պիր գալ լըրա վէ մէհիտիէ գօ-բարմաղըլա չալըչարադ, կէչինմէք-տէ տիրլէր :

Պունլարտան պիրի, նասըլ քի վադ-թինտէտէ պիլլիլլէրիլլէր, պիր գալթըն հադգընտա, քէնտու քէնտույէ սէնա օգուտուշ, վէ պաաէհու պիր մէքմուպ

եաղաղադ, վէ պէն սէնի մէտհու թա-ահուպ իյէտիլլէ, վէ օլ ճիհէթլէ գրըգ-էրի ապօնաթ զայպ իթաիլ, տէյիլլէք (հալլէյլէ պու արաաա ութմանադ ար-լանմաղըլը պիր թարաֆ իտիլ, վէ արաղըլըգ մաաքէսինի կիլլիլլէ տիր) գըրգ էլլէ լըրա իսթմէմէքիկէ ճիւրաթ իթմիլ, վէ նիհաեթի մէքգուլ զաթ տա, «Ալլահ սիլլէն կիպի տիլլէնէլլէրին պէ-լաաըն վիրսին» տէյերէք, զանն իտէ-րիլ քի, պիր գալ լըրա վիրմէքլէ, մէղ քիւր տիլլէնէթիւն եաղաղ գուր-թարմաղըլա մէհպուր օլունշ տուր :

Նասըլ քի պիր տէֆա իչար իթմիլ իտիլք : պունլարտան պիրլտէ, իրուսա-ղէմ միւրաանու իւնտէնա պիր մէքմուպ եաղըլա, վէ զաղէթաալը իշ գալըշ-տըրաճաղը գօրգուլարըն վիրէրէք, պիր գալ քէմիք իսթմէմէքիկէ ճիւ-րաթ իթմիլ իտէ տէ, մէղ քիւր միւրա-նուլիւն իտէ, էօյլէ աղըլըրըն աղը-լարըն գըրմաղըլա ալըմիլ օլուն-ղունտան, քէմիք եէրինէ, թաչը չէնէ-սինէ տաաաաղը տըր :

Պու զաղէթաճըլար, իսայլի սէնէտէն պէրու, Ալթաաաղըր Խաչապուր եպիս-կոպոս իլէ Վանը Պօղոս վարդապէտին, վէ Մաթրէ եպիսկոպոսուն, վէ սայիր-լէրին օաալարըն, կիտիպ կէլէ կէ-լէ էսկիթմիլլէր տիր :

Մէղ քիւր տիլլէնի վէ միւլթմէքիկէ, վէ տգէտ զաղէթաճըն պիր տախի, Ալթաաաղըրըն պաաթըրաճաղը կոն-դալլարը, քէնտիսի պաաղա տա, պիր գալ լըրա աաաաաղ վէ գօրաաղադ նիլլէթիլլէ, աղչաթ սապահ կիտիպ կէ-լիպ եալթաղլանմաղա իմիլ :

Պունլար զաղէթաճը օլունտու, իլա զաղէթալարըն էլլէրինտէ պիրէր ա-լէթ իտէրէք, վէ գէվալը խաղա, ֆաա ու գէմ իթմէքլէք գօրգուտու-նու վիրէրէք, կէչինմէքտէ տիրլէր :

Մէղ քիւր տիլլէնի զաղէթաճըն, կիւնա աղգաթըլիկինտէն նաչի, կէ-չէն կիւնլէր, խաչաղաա օաա օաա կէ-զէրէք, «Վհ. Գէորդ կաթիլիկոսուն Սիպիլլէ կէօնտէրիլլէ օլունպ օլունտա-սընը, թէլլէրաֆ չէրիպտէ անլաաաա-ղըլ» տիլլէրէք, պիրէր շէյլէք մէհի-տիլլէ տիլլէնտիլի, մէսմուլիլլէ օլունշ տուր :

Հէլէ օլըգալէթ զաղէթաճըլարընըն զիւրին պիլլէ կէչմէքլիլի, իսթմէմէ-լիլլէ :

Շունու տախի ունուլթմաալընը իչարա քի, պու զաղէթաճըլար, Գա-լաթա օճաղը թահիլը հիմայէսինտէ օ-րուպ, վէ էղ ճան ու տիր, անըն էֆ-քեար վէ նիհէթիլլէ ալաթ օլարադ, խըտմէթ իթմէքտէ տիրլէր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բէնալի էսէֆ իւղըն իշիտիլլէքտէ վէ կէօրիլլէքտէ տիր քի, միլլէթիլլէ-տէ, ալլէխուսուս չու սօն սէնէլլէրտէ, մէքմէպլէր, ալլէսէվիլլէ, աղճէ ճի-հէթիլլէ, չօգ զարուրէթ չէքմէքտէ տիրլէր, չիւնքի, հէնուլ խաղըլմըլ, մէքմէպէ բարա վիրմէքլիկէ էօրէնէ-մէմիլ տիր, վէ իշթիլլէ խաղապըն պիրինճի մուճիկ օլան շէյտէ, մէղ քիւր սէպէպ տիր :

Միլլէթիլլէ պիր չօգ վաղըթ, գի-չերթիլ վարժարա՞ն, գիչերթիլ վար-ժարա՞ն, տէյի պաղըրտը, վէ պիր գալ էօյլէ վարժարանլարա տա մալիք օլ-տու իտէ տէ, օնտան տախի բէք չա-բուգ պըրտըրընտան, հալլիլլէ մէղ քիւր մէքմէպլէրտէ, իսթմէթիլլէրի եօլ գա-տար ալաաաաղը :

Մէղ քիւր մէքմէպլէրտէն, եալընըլ Շահնաղաբեան իլէ Փանոսեան վարժա-րանլար, կէրչի խալլի վաղըթ տէվաթ իտէպիլլէր տիր, լաքին, հէլէ համա օլունքի, պիլլ պու ալ պաշընտան, քէն-տի մէքմէ իսիլլէ իսթմաթիլլէր պուր-թուլմուշ տուր : վէ թէհասիլլէ ա-ղիլլէ իշթիլլէքտէ յիլլ քի, Շահնա-ղաբեան վարժարան տախի, իֆրաթ մէր-թէպէ զարուրէթ բէնիլլէնտէ պուլուն-մաղաա տըր :

Արմաշ վանքը մէքմէպի, կէրչի հօշ-նուտ օլունաճադ հալտէ, եանի, միգ-տարի քիֆայէ չալիրտանա մալիք պու-լունտագտա տըր, լաքին, պիլլէք, անըն տախի թէմէլիլլէ պիր շէյ օլունտու չէօյլէ տուրտուն, հիշ օլունտաա խաչա իլի տիր, չիւնքի տաղ պաշընտա, վէ բա-հիլլէր իտարէպինտէ պուլունտան պիր մէքմէպտէն, Փայիսէլի պիր սէմէրէ պէքմէքլէք, պիլլիմաղըլմըլ գա-պուլ իտէնէկի պիր գալտէ տէյիլ տիր : Սայիր մանաթըր մէքմէպլէրի հադ-գընտա տախի իթիլլէքտըլ պու տուր :

Թաչալարտան, մէքմէպլէր հադ-գընտա ալընա խապէրլէր բէք էսէ-ֆէնիլլէ տիրլէր, վէ պուրա մէքմէպ-լէրին չօղու տախի, ալի հալտէ պու-լունտագտա տըրլար : վէ ումուլ էհա-լիլլէ պու պապտէ հիշ տէրտ վէ մէ-րադ իթմէտիկի հալտէ, պաղը ուղա-ղը կէօրիւպ վէ էվլաաղընըն սէվէն-լէր տախի, նէ եաղաճաղըրըն չա-չըլարադ, գիւնաաէսիլլէ իւղաղը թէ-հասիլլէ իյէմէքտէ տիրլէր :

Մէքմէպիլլէ հօճալարընտան օլունպ, քէնտի զայրէթ վէ տիլլէքաթըլա, վէ քէգալլէք ալլաղը համիտէսիլլէ, չօգ-տան պէրու պաաիլի մէմնուլլէթի-միլ օլան, վէ չօգ թէհիլլէպէ կէօր-միլ պուլունտան Յ. Գուրգէն էֆէնտի, խաղըլմըլ չիմտիլլէ հալլիլլէ մուվաֆըգ էէնի պիր թէհիլլէպիլլէ էլ ալթմըշ տըր, վէ ումաղըլ քի պարի պու ուտուլ չօգ-լարըն մէմնուլլէթիլլէր մուճիկ օլա-րադ, իլլըրու կիտէնէք տիր : շէօյլէ քի, նասըլ քի, 3181 ինճի նիւսէմիլլէ պէեանսմէսի օգունտուղուն կիպի, ա-թիտէ տախի օգունտագտա տըր, էօյլէ սայրըն մէքմէպ աչարադ, պիր չօգ մէսարիլլէթ թահիլլէն տիւլլէքտէն, վէ չօնուգ սահիլլէրինէ պիր պարը կիրան օլունտան իտէ, ուֆադ վէ էհ-վէնիլլէթիլլէ պիր եօլ թուլմուլ տուր, իմ-տի, պիլլէ էմիլլէթ իտէն տօթլարըլը-ղըն, մէղ քիւր էէնի մէքմէպէ, չօնուգ-լարըն վիրմէլլէրին, տալլէթ վէ նասի-հաթ իտէրիլլէ :

Մէղ քիւր մէքմէպ աչարադ տէ-վապէ պաշըլմըշ տըր :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԿ ԿՐԹԱՐԱՆ

Օրթաքէյ Տէրէ փողոյ թիւ 32

Ինչպէս Մանուկէի 3181 թուովը ծա-նուցուեցաւ, այն կրթարանն յուլիս 1 էն սկսեալ բացուած է աշակերտ կ'ընդուն-ուին :

Աշակերտելու փախաղըլ պիտի վճարէ ամիսը 2 ոսկի : Օսմանեան միամեսայ թո-չակէն մինչև վեցամեսայն կանխիկ տալու պայմանաւ :

Աշակերտի մը տարիըն պիտի լինի 8-10 : Զգեստ, անիլլէն և անիլլէյ վերաբեր-եալ ամենայն ինչ մեր վրայ է :

Ընդարձակ տեղեկութիւնք Մանուկէի վերաբերեալ թուոյն մէջ հրատարակուած են-աւելին ինտուղը մեզ կը դիմէ ուղղակի ի Հայկական կրթարանն :

9 յուլիս 1876 Գ. Գուրգէն Օրթաքէյ

